

Laat je bijstaan, de notaris geeft raad

Aangifte van nalatenschap

In deze informatiebrochure krijg je zicht op het verloop van de aangifte van een nalatenschap.

Informeer je bij je notariskantoor over de kostprijs voor de behandeling van je dossier.

Mijn notaris, voor wat
er echt toe doet.

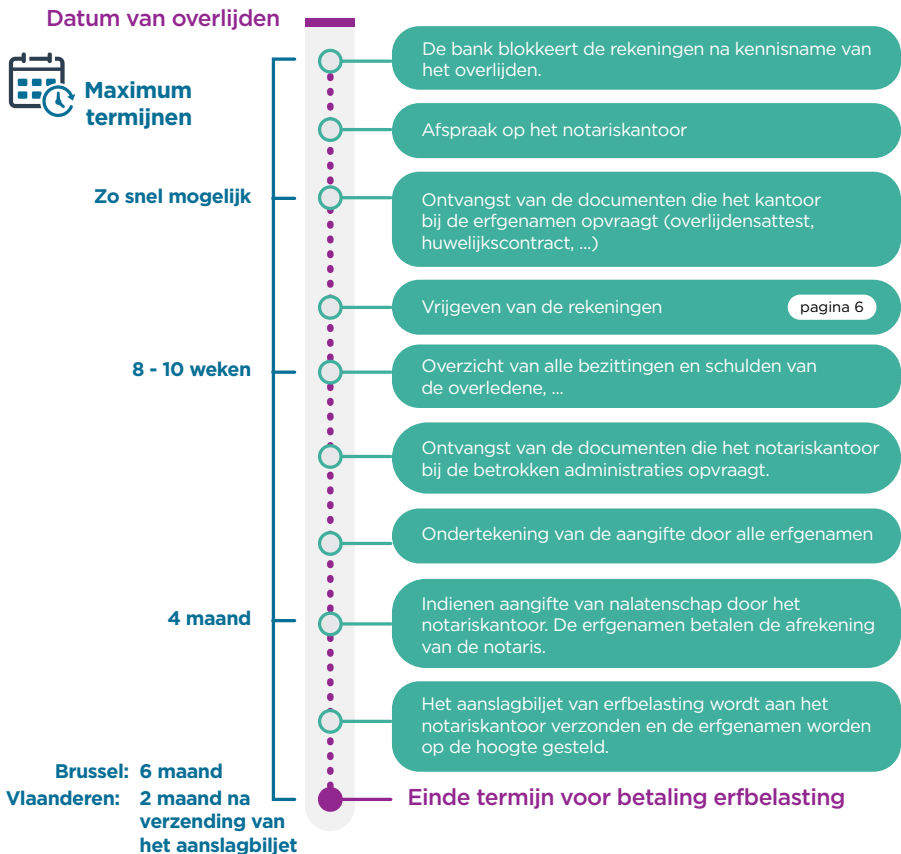
Aangifte van nalatenschap

Bij het overlijden van een persoon zijn de wettelijke erfgenamen (bij wet aangewezen) en/of de algemene legatarissen (bij testament aangewezen) van de overledene verplicht een aangifte van nalatenschap in te dienen bij de Vlaamse Belastingdienst (Vlabel) of bij het bevoegd Kantoor Rechtszekerheid (voordien registratiekantoor).

Dit is een door de fiscale wetgeving opgelegde verplichting om de bevoegde administratie in staat te stellen de erfbelasting* te innen.

De aangifte van nalatenschap moet ingediend worden bij Vlabel of op het Kantoor Rechtszekerheid binnen de 4 maanden na overlijden. Het is daarom van belang om alle documenten zo snel mogelijk na het overlijden aan het notaris-kantoor over te maken.

Stappen en termijnen

* In Vlaanderen spreekt men van erfbelasting ter vervanging van de vroegere successierechten. In Brussel en Wallonië spreekt men van successierechten.

De notaris, specialist voor de opmaak van de aangifte van nalatenschap

Voor een vlot verloop van je dossier moet het notariskantoor alle informatie en documenten krijgen die nodig zijn voor het opstellen van de aangifte van nalatenschap.

De notaris en zijn medewerkers staan uiteraard klaar om je hierbij te helpen.

Voorbeelden van documenten en gegevens die het notariskantoor nodig heeft:

- Uittreksel uit de overlijdensakte
- Identiteitsgegevens van de erfgenamen
- Huwelijksboekje en huwelijkscontract (en eventuele wijzigingen) van de overledene en de erfgenamen
- Eigendomstitel(s) van het (de) onroerende goed(eren) van de overledene
- Namen van de banken waar de overledene rekeningen had
- Verzekeringopolissen op naam van de overledene
- Bewijsstukken van de begrafeniskosten en eventueel laatste ziekte- en ziekenhuiskosten
- Eventuele melding van de graad van invaliditeit van de erfgenamen
- ...

Wat is de rol van het notariskantoor?

Geeft de erfgenamen advies over de aanvaarding of de verwerping van de nalatenschap en de gevolgen ervan.

Maakt de vrijgave van de banktegoeden mogelijk.

zie pagina 6

Gaat op zoek naar onroerende goederen op naam van de overledene, vraagt de kadastrale documenten op, **geeft** de erfgenamen advies over de schatting van het goed en kan zorgen voor de verkoop ervan.

Gaat na of de overledene in de drie jaar voor zijn overlijden schenkingen heeft gedaan en welke implicaties dit heeft voor het nalatenschapsdossier.

Ontvangt de erfgenamen voor ondertekening van de aangifte van nalatenschap of **stuurt** de aangifte op ter ondertekening. **Beantwoordt** eventuele vragen van de erfgenamen en geeft een raming van de te betalen erfbelasting.

Controleert het bedrag van de te betalen erfbelasting dat door de administratie wordt gevorderd.

Gaat na of er een testament bestaat, **meldt dit** aan de betrokkenen en **vervult** de formaliteiten die nodig zijn voor de uitvoering ervan. Het notariskantoor **controleert** ook of er tussen de echtgenoten een huwelijkscontract is en of zij aan elkaar schenkingen hebben gedaan.

Verzekert zich ervan dat de overledene en erfgenamen geen fiscale of sociale schulden hebben.

Bevraagt de banken en de verzekeringsinstellingen die de cliënt vermeld heeft om het saldo van de banktegoeden mee te delen en de contracten te identificeren die op naam van de overledene werden afgesloten.

Maakt het ontwerp van de aangifte van nalatenschap **op**, bezorgt dit aan de erfgenamen en wijzigt het indien nodig.

Dient de aangifte van nalatenschap **in** bij Vlabl of op het bevoegd Kantoor Rechtszekerheid.

Bezorgt de erfgenamen het bedrag van de erfbelasting en **sluit** het dossier af.

Geblokkeerde banktegoeden

Blokkeren van de rekeningen

Zodra de banken weet hebben van een overlijden, blokkeren zij de rekeningen op naam van de overledene en de langstlevende huwelijkspartner, zelfs indien het rekeningen zijn die enkel op naam van de langstlevende partner staan.

ADVIES!

Vanaf het overlijden van de huwelijkspartner en in geval van gemeenschappelijke rekeningen, raden wij de langstlevende huwelijkspartner aan om een nieuwe rekening te openen om het inkomen/pensioen op te laten storten.

OPGELET!

De bank kan de bankrekeningen niet vrijgeven zolang de overledene of zijn erfgenamen nog belastingen, taksen, BTW of sociale bijdragen verschuldigd zijn. Het is daarom belangrijk dat je, op het moment van de afspraak op het notaris-kantoor, het betalingsbewijs meebrengt. Zo niet worden deze verschuldigde bijdragen afgetrokken van je toekomstend erfdeel.

Hinder van de blokkering beperken

Liquide middelen voor de langstlevende echtgenoot

De wet bepaalt dat de bank de langstlevende huwelijkspartner of wettelijk samenwonende partner, voorafgaand, **de helft van de bedragen op alle bankrekeningen ter beschikking moet stellen, met een maximumbedrag van 5.000 euro voor alle banken samen**, om de lopende uitgaven te kunnen bekostigen.

De langstlevende huwelijkspartner of wettelijk samenwonende partner hoeft dus niet te

wachten op de vrijgave van de rekeningen. Hij/zij kan rechtstreeks contact opnemen met de bank om over het geld te kunnen beschikken.

Facturen betaald door de bank

Sommige kosten kunnen door de bank worden betaald vóór het attest van erfopvolging wordt afgeleverd, zoals begrafeniskosten, laatste dokters- en ziekenhuiskosten.

Deblokkeren van de rekeningen

Om de rekeningen te kunnen vrijgeven, dient de bank te weten wie de erfgenamen zijn en of alle fiscale schulden van de overledene en de erfgenamen betaald werden. Zij heeft hiervoor een attest van erfopvolging* nodig.

Dit attest wordt afgeleverd door de notaris en identificeert de erfgenamen aan de hand van hun naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, adres, enz.

Het attest van erfopvolging kan ook worden afgeleverd door het bevoegde Kantoor Rechtszekerheid wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- de overledene heeft geen testament of enig ander document met zijn laatste wil nagelaten;
- de overledene had nooit een huwelijkscontract of heeft geen wijzigingen aan zijn huwelijksstelsel aangebracht, zelfs al is de overledene nadien uit de echt gescheiden.
- er is geen onbekwame erfgenaam (bijvoorbeeld een minderjarige of een persoon die onder bewind werd gesteld).

Met andere woorden, je kan alleen een beroep doen op het Kantoor Rechtszekerheid als er geen bijzonderheden zijn in het dossier. Het attest kan dan ook online worden aangevraagd via de website van FOD Financiën (dit duurt ongeveer vier weken).

OPGELET!

In sommige situaties kan de bank extra documenten vragen om de rekeningen vrij te geven.

De bank heeft ook de verplichting om de door de overledene of de huwelijkspartner gehuurde kluis te blokkeren.

Vraag je notaris om raad.

* Ook "akte van erfopvolging"

Wat moet je betalen?

De kosten bestaan hoofdzakelijk uit:

1. De erfbelasting

De erfbelasting zijn belastingen die aan de overheid worden betaald op de nalatenschap van een overledene. Het bedrag van de erfbelasting hangt af van:

- de laatste effectieve woonplaats van de overledene;
- de graad van verwantschap die de erfgenaam met de overledene had;
- de omvang (het vermogen van de overledene) van de nalatenschap.

Begrip laatste effectieve woonplaats

Elk gewest heeft zijn eigen tarieven. Om te weten welke tarieven van toepassing zijn, moet je kijken naar de “fiscale woonplaats”: de plaats

waar de overledene de laatste vijf jaar voor zijn overlijden het langst heeft gewoond.

Berekening per schijf en volgens graad van verwantschap

Het bedrag van de erfbelasting wordt berekend in schijven op het deel van de nalatenschap (netto-activa) dat door elke erfgenaam wordt verkregen en varieert naargelang de graad van verwantschap tussen de erfgenaam en de overledene.

Tarieven erfbelastingen

Om de tarieven van de erfbelasting te kennen, raadpleeg onze tabellen op notaris.be.

2. Administratieve opzoekingen

De administratieve kosten dekken alle opzoekingen en administratieve formaliteiten nodig voor het opmaken van de aangifte van nalatenschap en essentieel om de rechtszekerheid van het document te waarborgen. De administratieve kosten worden door de notaris voorgeschoten voor rekening van de erfgenamen.

Voorbeelden van opzoekingen:

- Kantoor Rechtszekerheid en het Centraal Register van Testamenten om na te gaan of er een testament is
- kadastrale uittreksels en plannen
- rijksregister
- register van huwelijksovereenkomsten
- enz...

3. De dienstverlening van het notariskantoor

De notaris en zijn medewerkers hebben recht op een vergoeding voor het opmaken van de aangifte van nalatenschap. De vergoeding dekt zowel het werk van de notaris als dat van zijn medewerkers.

Vraag je notaris om meer informatie zodra je dossier geopend wordt.

Enkele nuttige inlichtingen

De notaris zal de aangifte van nalatenschap enkel opmaken op basis van de verklaringen van de erfgenamen:

- Het is dus belangrijk **om alle noodzakelijke en nuttige documenten aan het kantoor te bezorgen**. Indien de bankrekeningen van de overledene niet gekend zijn, kan de notaris een bankonderzoek via Febelfin aanvragen.
- We vragen je om bijzondere **aandacht te hebben voor de verzekeringen**: enerzijds het bestaan ervan te vermelden van bij de start van het dossier en anderzijds bij de verzekeraars aan te dringen op een snelle aanlevering van de gevraagde documenten.
Opgelet: momenteel bestaat er geen enkele databank die al deze informatie centraliseert.
- De schatting van de activa die door het kantoor wordt uitgevoerd, is louter indicatief en onderworpen aan de goedkeuring van de erfgenamen die er verantwoordelijk voor blijven.

Beheer van de goederen van de nalatenschap (verzekeringen, roerende en onroerende goederen, betaling van de facturen, enz.)

Dit beheer komt toe aan de erfgenamen, waardoor zij als enige verantwoordelijk zijn voor het beheer van de goederen van de nalaten-

schap, met uitzondering van de banktegoeden die aan het notaris kantoor overgemaakt worden. Alleen als de erfgenamen de notaris schriftelijke instructies hebben gegeven, zal het notaris kantoor kunnen tussenkomen in het beheer van de goederen die afhangen van de nalatenschap (bijvoorbeeld, zorgen voor de betaling van de facturen).

In sommige gevallen moet je een nieuwe aangifte indienen

Er kunnen zich gebeurtenissen voordoen waardoor een nieuwe aangifte van nalatenschap moet worden ingediend. Dit is bijvoorbeeld het geval als het vermogen van de erflater nog stijgt na het overlijden (als er geldsom ontvangen wordt, als er een testament opduikt,...) In zo'n gevallen moet er een nieuwe aangifte ingediend worden binnen de vier maanden na de gebeurtenis. Gebeurt dit niet, dan volgt er een boete.

In Vlaanderen is het meer specifiek opletten bij de uitkering van een levensverzekering. Ontvangt de verzekeringnemer nog een bedrag na overlijden van zijn of haar huwelijkspartner, dan moet hij of zij een nieuwe aangifte indienen. Zelfs al gebeurt de uitkering jaren na het overlijden van de huwelijkspartner.

Bekijk ook volgende publicaties:

“Wat te doen wanneer een naaste overlijdt”

“Met zorg mijn vermogen overdragen”